

010000, Астана, Парламент Мәжілісі

20 __ жылғы «__» _____

№ _____

2025 жылғы 21 мамырда жарияланды

010000, Астана, Мажиліс Парламенті

«__» _____ 20 __ года

**Қазақстан Республикасының
Премьер-Министрі
О.А. Бектеновке**

ДЕПУТАТТЫҚ САУАЛ

Құрметті Олжас Абайұлы!

Бүгінгі депутаттық сауалым статистика деген санаға сыймайтын сандардың құрбандары туралы. Оның ішінде жұмыссыздыққа қатысты жалған деректер хақында.

Бұл туралы Мәжілістің мінберінен жақ сауып айттық талай. Ұлттық статистика бюросы 2025 жылдың бірінші тоқсанында Қазақстан халқының 4,6 проценті, яғни 451 515 азамат жұмыссыз деп көрсетеді. Бұған кім сенеді? Әр қаладағы жұмыссыз жандар жиналатын жетім бұрышты, табақтай дипломмен жұмыс таппай табанын таусылған жас мамандарды бәріміз көріп жүрміз ғой.

Менің қолымда 16 мамырда басылған ресми дерек бар, мұнда Қазақстан халқының саны 20 261 486 адам деп көрсетілген. Соның 11 496 447–сі еңбекке қабілетті деп жазылған. Яғни олар жұмыс істеуі қажет.

Бірақ Қазақстанда зейнетақы жинағына көк тиын аударылмаған және әлеуметтік аударымдары мүлдем жоқ халық саны 5 244 664 адамға жеткен! Ендеше Қазақстанда 11,5 миллион адам еңбекке қабілетті болса, оның 5,2 миллионында әлеуметтік аударым мүлдем жоқ болса демек азаматтарымыздың тең жартысы жұмыссыз демеске амал бар ма? Жұмыссыздар саны 4,6 пайыз деген деректің шындыққа сәйкес келмейтініне осы дәлел емес пе?

Сондықтан елдегі жұмыссыздықты жоямыз десек алдымен жалған мәлімет беруді тоқтату керек! Соның салдарынан халықты жұмыспен қамтуға арналған бағдарламаларға берілген қаражат мақсатсыз жұмсалып жатыр. Оған Жоғары аудиторлық палатаның есебі дәлел. Дерек келтірейін, 2024 жылдың 10 айында халықты жұмыспен қамтуға арналған субсидиялық 6 бағдарламаға 180 031 адам

қатысыпты. Олардың әрқайсысына ай сайын бюджеттен ақша төледік! Соңында соның тек 26 194-і ғана тұрақты жұмысқа орналасқан.

Тағы бір дәлел, «Жастар практикасы» бағдарламасына 2024 жылы 33 300 жас қазақстандық қатысқан. Бағдарлама тәртібіне сәйкес олардың әрқайсысына айына 117 960 теңге төленді. Соған қарамастан тек 7400 жас азамат қана жұмысқа орналасыпты.

Қазір елімізде 5,7 миллион жас азамат бар, соның 3,7 миллионы еңбекке қабілетті. Еңбек министрлігі 2024 жылы жастарды жұмыспен қамтуға арналған бағдарламалар арқылы 236 037 жас қазақстандықты қызметке тұрғыздық деп есеп берді. Бірақ былтыр тек 203 607 жас азамат қана зейнетақы қорына аударым жасаған. Қалған 33 мың жастың әлеуметтік төлемдері қайда? Расында олар жұмысқа тұрды ма, жоқ па? Әлде жастар жалған статистиканың құрбанына айналды ма? Немесе мемлекеттік бағдарлама арқылы жастарды әлеуметтік аударымдар жасалмайтын күмәнді жұмысқа тұрғызды ма жауапты органдар?

Мұның барлығы Жоғары аудиторлық палатының есебімен дәлелденген деректер.

Тағы бір мысал, **«Мәңгілік ел жастары - индустрияға» бағдарламасына қатысқан 1 415 түлектің 471-і ғана жұмысқа орналасқан.** Ал түлектерді өңірлерге бөлу оларды жұмыспен қамту орталықтарына тіркеумен аяқталған. Біз өзі кімді алдап жүрміз сонда?

Ұсыныстар:

1. Қазақстандағы жұмыссыздардың санын есептеу методикасын қайтадан жасау қажет.

2. Халықты жұмыспен қамтуға арналған бағдарламаларға жұмсалған қаражатқа толық тексеру өткізу керек.

3. Кәсіпкерлікке ынталы жастарға микрокредит беруге арналған бағдарламаны қайтадан іске қосып, микрокредит алу үшін кепілдік құнын қайта қарау керек, себебі ауылдық жерлерде жылжымайтын мүлік кепіл ретінде жарамсыз болып қалады.

4. Жұмыс берушілерге «Жастар практикасы» бағдарламасы арқылы жұмысқа орналасқан жас мамандарды тұрақты жұмысқа қабылдауды міндеттеу қажет;

5. «Жастар практикасына» қатысушылардың айлық жалақысын 30 АЕК-тен 40 АЕК-ке, ауылдық жерлерде 45 АЕК-ке дейін көбейту керек;

6. «Алғашқы жұмыс орны» бағдарламасымен жұмысқа орналасу кезінде «Жасыл ел» сынды маусымдық жұмыстардан немесе қызмет көрсету саласындағы жұмыстардан зейнетақы қорына түскен қаражатты есепке алмау қажет.

«AMANAT» партиясы фракциясының мүшелері, депутаттар

Н. Сәрсенғалиев

Б. Смағұлов

Ү. Шапақ

**Жалпыұлттық социал-демократиялық
партиясы фракциясының мүшесі, депутат**

Н. Сайлаубай

Орын.Габдуллина Ж.
Тел.74-63-28
Gabdullina@parlam.kz